

PRŮZKUMY A ROZBORY PRO ÚZEMNÍ PLÁN

PRAVČICE

Objednatel:

obec Pravčice;
zastoupená starostou obce Jaroslavem Šaškem.

Pořizovatel:

Městský úřad Kroměříž,
Ing. Josef Koplík, Ing. arch. Pavel Máselník.

Zhotovitel:

Ing. arch. Dr. Gabriel Kopáček,
Keřová 23,
641 00 Brno,
v rámci sdružení Ateliér KO&SA, Svahová 32, 623 00 Brno.

Dokumentaci zpracovali:

Ing. arch. Dr. Gabriel Kopáček,
Ing. arch. Radek Sátora

Brno

Leden 2011

OBSAH

TEXTOVÁ ČÁST:

1.	Úvod, cíle dokumentace, podklady.....	3
15.	Širší vztahy	3
16.	Společensko ekonomické podmínky.....	5
17.	Environmentální podmínky	9
18.	Urbanistická struktura	10
19.	Veřejná infrastruktura	14
20.	Souhrnné požadavky a předpoklady rozvoje obce	16

VÝKRESY:

Výkres 1 - Hodnoty v území (měřítko 1:5000)

Výkres 2 - Problémy k řešení v územním plánu (měřítko 1:5000)

Výkres 3 - Předpoklady rozvoje obce (měřítko 1:5000)

1. Úvod, cíle dokumentace, podklady

Průzkumy a rozborů území obce Pravčice jsou doplněním existujících územně analytických podkladů. Zaměřují se zejména na ty aspekty, které nejsou v dostupných dokumentech pospány nebo nejsou aktuální. Byly zpracovány na základě objednávky obce. Spolu s územně analytickými podklady mají sloužit jako základní materiál pro vypracování zadání na nový územní plán Pravčic. Pořizovatelem územního plánu Pravčic je Městský úřad v Kroměříži.

Podklad průzkumů a rozborů byly průzkumy na místě, rozhovory s představiteli obce, studium veřejně dostupných písemných a grafickým materiálů. Práce byly koordinovány s rozpracovanými pozemkovými úpravami.

Související podklady:

1. *Územní plán obce Pravčice*. Pravčice : 2002.
2. *Návrh změny I územního plánu Pravčice*. 2010.
3. *Zásady územního rozvoje Zlínského kraje*. Zlín : 2008.
4. *Územně analytické podklady Zlínského kraje*. Zlín : 2010.
5. *Rozbor udržitelného rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Kroměříž*. Zlín : 2010. Dostupné z <http://www.juap-zk.cz>.
6. *Strategický plán rozvoje mikroregionu Holešovsko*. Holešov : 2007. Dostupné z <http://www.holesov.cz/okoli-mesta/obce-mikroregionu/strategicky-plan-mikroregionu>.
7. *Generel dopravy Zlínského kraje*. Zlín : 2006.
8. *Plán vodovodů a kanalizací Zlínského kraje*. Zlín : 2004.
9. Geocentrum, spol. s r.o., zeměměřická a projekční kancelář. *Komplexní pozemkové úpravy v katastrálním území Pravčice a v Části k.ú. Břest a Němčice u Holešova*. Kroměříž : 2010 (ještě neschálené).
10. *Doplňující průzkumy a rozborů územního plánu - vzor zpracování : metodická pomůcka pro projektanty územních plánů, pro pořizovatele a pro obce při zadávání těchto dokumentací*. 2010. Dostupné z <http://www.kr-zlinsky.cz>.
11. *Vodovody a kanalizace Kroměříž. Obec Pravčice - studie kanalizace*. 1995.
12. ZÁBRANSKÝ, František. *Skládka inertních materiálů Pravčice : sanace a rekultivace*. Projekt stavby. 2005.
13. ŠTOURAC, František. *Pravčice proti toku času*. Pravčice : 2007. 291 s.
14. PEŘINKA, František Václav. *Místopis Moravy : díl I místopisu, Hradištský kraj - Kroměřížský okres*. Brno : Musejní spolek, 1911. 604 s.

15. Širší vztahy

Obec Pravčice, jejíž území se rozprostírá na 700 ha východní části úrodné Hané v nadmořské výšce 193 až 206 m, leží v okrese Kroměříž, ve Zlínském kraji, těsně u Hulína, 9 km od města Kroměříže a 30 km od krajského města Zlína. V obci žije přibližně 720 obyvatel. V novodobé historii jsou Pravčice samostatnou obcí od r. 1990.

Obec Pravčice se nachází v mikroregionu Holešovsko, který tvoří město Holešov a vesnice Bořenovice, Horní Lapač, Kostelec u Holešova, Kurovice, Lehotice, Ludslavice, Martinice, Miškovice, Němčice, Pacetluky, Pravčice, Prusinovice, Přílepy, Roštění, Rymice, Třebětice, Zahnašovice a Žeranovice. Pravčice sousední na jihu a na západě s městem Hulín (k.ú. Hulín - č. 649309), na severu s Němčicemi (k.ú. Němčice u Holešova - č. 703036), na východě s Količínem - částí města Holešova (k.ú. Količín - č. 668141), na jihovýchodě s Třebeticemi (k.ú. Třebetice - č. 769703). Obec Pravčice tvoří jedno katastrální území - k.ú. Pravčice - č. 732974. Z hlediska státní správy Pravčice spadají pod pověřený úřad Hulín a obec s rozšířenou působností Kroměříž.

Území Pravčic tvoří převážně zemědělská půda (643 ha) a z toho je převážná část půdy orná (611 ha)¹. Do nejbližších lesů v Hostýnských vrších na východ od obce či v Chříbech na jihozápad od obce je to cca 20 km. V Hostýnských vrších se nachází známé poutní místo sv. Hostýn a rekreační oblasti v okolí obce Rusava či dále typicky valašského Rajnochovicka. Cca 14 km severně od Pravčic se rozprostírá průmyslové centrum Přerov s nedalekou turistickou atrakcí hradem Helfštýn a krásným okolím.

Území Pravčic je rovinaté, mírné návrší Úzký (205 m) se rozprostírá severně od cesty do Rytmic. Velká část zkoumaného území je proto ohrožena povodněmi. Pravčice leží v povodí říčky Rusavy (levobřežní přítok řeky Moravy), která teče po jižním okraji zastavěného území, a jejích severních přítoků: Rytmičský potok, Roštěnka, Kostelecký potok.

Z hlediska celostátních dopravních vazeb leží obec při rychlostní komunikaci R55, která je v současnosti ve výstavbě (stav k 01/2011) a vede po západním okraji katastru. V budoucnu bude směřovat z Olomouce přes Přerov, Hulín, Otrokovice, Uherské Hradiště a Hodonín do Břeclavi (v úseku Přerov – Hulín peážně s dálnicí D1), její celková délka bude 101 km. V současnosti jsou zprovozněny tři úseky: první o délce 1,234 km u Olomouce na křížení s rychlostní silnicí R35 (tento čtyř pruhový úsek je značen jako silnice I/55, zprovozněn byl 8. listopadu 2002), druhý mezi Hulínem (křižovatka s dálnicí D1 a v budoucnu i s rychlostní silnicí R49) a Otrokovici o délce 13,300 km (otevřen 3. prosince 2010) a třetí navazující severovýchodní obchvat Otrokovice (délka 3,030 km) uvedený do provozu 27. října 2006.

Jižně od zastavěného území Pravčic prochází komunikace II. třídy č. 432, která má trasu Holešov – Hulín – Kroměříž – Zdounky – Střílky – Koryčany – Kyjov – Milotice – Ratíškovice – Hodonín. Z této silnice odbočuje mezi Holešovem a Hulínem silnice III. třídy č. 4322 vedoucí z jihu přes Pravčice na Němčice a silnice III. třídy č. 4324 přicházející do Pravčic z jihozápadu, silnice č. 4324 kříží úzkým mostem řeku Rusavu, stáčí se ve vesnici k severovýchodu a před sokolovnou se připojuje na silnici III. třídy č. 4322. V rámci budování rychlostní silnice R55 bude změněna trasa této silnice.

Přes region prochází důležitý severojižní mezinárodní dopravní tah železnice Varšava – Vídeň s napojením vedlejší tratě Kojetín – Valašské Meziříčí. Pravčice leží mimo tento tah. Nejbližší nádraží železniční dopravy je v Hulíně, které je významnou křižovatkou železničních tras Kojetín – Valašské Meziříčí a Přerov – Břeclav.

V regionu se nachází poměrně dobře dostupné dopravní letiště v Přerově.

¹ Český statistický úřad. *Vybrané statistické údaje za obce - obec Pravčice* [online]. 31.12.2009 [cit. 2011-01-07]. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabtisk.jsp?cislotab=MOS+ZV01&kapitola_id=5>.

16. Společensko ekonomické podmínky

Kroměřížský okres je z hospodářského hlediska zemědělsko-průmyslovým okresem. Poskytuje velmi dobré podmínky pro zemědělskou produkci v rostlinné i živočišné výrobě, a to díky kvalitě zemědělské půdy na straně jedné a rozmanitosti zemědělských typů na straně druhé. O významu zemědělství v okrese vypovídá fakt, že podíl zorněné půdy i celková výměra orné půdy na jednoho obyvatele okresu výrazně překračuje průměry za ČR i Jihomoravský kraj.

Profilující průmyslový obor, strojírenská výroba, má na Kroměřížsku tradici již řadu desítek let a je zastoupen ve většině měst okresu. Silnou tradici má i nábytkářská výroba na Koryčansku a Bystřicku. Významnou pozici mají na okrese také potravinářský a plastikářský průmysl. Největší podíl pracovníků pracuje v průmyslu (35%), obchodě (14%), stavebnictví (9%), školství (8%) a zemědělství (8%). Na konci r.1998 žilo v okrese 109 322 obyvatel (v roce 1991 107 988).

Ekonomický potenciál Pravčic je v současné době představován především zemědělskou, rostlinnou a živočišnou výrobou, ale i poměrně rozsáhlými službami a průmyslem. Vyplývá to jak z dobrých podmínek pro zemědělskou výrobu, tak i z kvalitního napojení na silniční dopravní systém. V obci je evidováno 14 podnikatelských subjektů věnujících se zemědělství, 18 průmyslu, 19 stavebnictví, 1 dopravě, 71 obchodu a dalším službám¹. Vzhledem k budujícímu se napojení na rychlostní komunikace je další potenciál v rozvoji průmyslové výroby, která by dále zvýšila počet pracovních příležitostí v samotné obci i v okolí. Dobrá dopravní dostupnost do větších měst s nabídkou pracovních příležitostí a služeb vytváří v Pravčicích také předpoklady pro rozvoj obytné funkce. Svědčí o tom pozastavení úbytku počtu obyvatel.

Od roku 1921, kdy měla obec nejvíce obyvatel, došlo k jejímu poklesu o cca 200 obyvatel. V posledním desetiletí se ale jeví počet obyvatel poměrně stabilizovaný. Podrobnější informace jsou uvedeny v následujících tabulkách a ve statistikách ČSÚ.²

Tab. 1 - Historický vývoj počtu obyvatel a domů³

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	607	716	814	837	849	916	858	775	778	774	742	726	726
Počet domů	86	94	104	107	108	114	148	181	187	199	227	237	232

Tab. 2 - Vývoj počtu obyvatel v posledním desetiletí⁴

Rok/počet	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet obyvatel	728	731	726	725	715	713	717	729	721

² Český statistický úřad. *Sčítání lidu, domů a bytů 2001* [online]. 2005. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/588890?OpenDocument>.

³ Český statistický úřad. *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. 1.3.2010 [cit. 2011-02-06]. Historický lexikon - počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869 v obcích SO ORP1 (DEM_HLOB1.81). Dostupné z WWW: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=DEM_HLOB1.81&vo=null.

⁴ Český statistický úřad. *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. 1.3.2010 [cit. 2011-02-06]. Počet obyvatel v obcích vybraného okresu od roku 2001 (MOS A04 OB2.31). Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=MOS+A04+OB2.31&vo=null>.

Tab. 3 - složení obyvatelstva podle věku
(31. 12. 2009) ¹

Počet obyvatel celkem	721
muži	360
ženy	361
Počet obyvatel ve věku 0-14 let celkem	119
muži	60
ženy	59
Počet obyvatel ve věku 15-64 let celkem	508
muži	259
ženy	249
Počet obyvatel ve věku 65 a více let celkem	94
muži	41
ženy	53

Tab. 4 - průměrný věk obyvatel
v místních částech (1. 1. 2009)⁵

Záhumení	28,9
Náves	38,1
Němčická	38,2
Hulínská	40,1
Nová	41,2
Količínská	42,7
Růžová (Žabárka)	43,0

Tab. 5 - Hospodářská činnost (31. 12. 2009) ¹

Počet podnikatelských subjektů celkem	129
Podle převažující činnosti	
Zemědělství, lesnictví, rybolov	14
Průmysl	18
Stavebnictví	19
Doprava a spoje	1
Obchod, prodej a opravy, pohostinství	43
Ostatní obchodní služby	14
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	2
Školství a zdravotnictví	1
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	14
Podle právní formy	
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	1
Akciové společnosti	1
Obchodní společnosti	5
Družstevní organizace	2
Živnostníci	95
Svobodná povolání	6
Zemědělské podnikatelé	6
Ostatní právní formy	12

V dlouhodobé perspektivě se předpokládá stabilní počet obyvatel až mírný nárůst (cca 730 obyv.). Potřeba nových ploch pro bydlení vyplývá z vyšších požadavků na plošný standard bydlení a z zmenšující se velikosti cenovně domácnosti.

⁵ *Města a obce online : Pravčice - různé* [online]. 1.1.2009 [cit. 2011-02-08]. Zájímavosti z evidence obyvatel. Dostupné z WWW: <http://www.mesta.cz/mool-vol/zobraz_dok.asp?id_org=13297&id_ktg=1023&n=ruzne&archiv=0>.

Tab. 6 - Obyvatelstvo podle pohlaví a rodinného stavu (2001) ²

Obyvatelstvo celkem		726
z toho ženy		370
Muži	svobodní	149
	ženatí	176
	rozvedení	26
	ovdovělí	5
	nezjištěno	0
Ženy	svobodné	119
	vdané	173
	rozvedené	17
	ovdovělé	59
	nezjištěno	2

Tab. 7 - Obyvatelstvo podle věku (2001) ²

Obyvatelstvo celkem		726
v tom ve věku	0-4	39
	5-14	79
	15-19	48
	20-29	127
	30-39	84
	40-49	107
	50-59	102
	60-64	34
	65-74	66
	75+nezj.	40

Tab. 8 - Obyvatelstvo podle stupně vzdělání (2001) ²

Obyvatelstvo 15leté a starší		608
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání	3
	základní vč. neukončeného	138
	vyučení a stř. odborné bez mat.	291
	úplné střední s maturitou	125
	vyšší odborné a nástavbové	12
	vysokoškolské	33
	nezjištěné vzdělání	6

Tab. 9 - Obyvatelstvo podle národnosti (2001) ²

Obyvatelstvo celkem		726
z toho národnost	česká	607
	moravská	99
	slezská	0
	slovenská	7
	romská	
	polská	0
	německá	0
	ukrajinská	0
	vietnamská	0

Tab. 10 - Obyvatelstvo podle náboženského vyznání (2001) ²

Obyvatelstvo celkem		726
Věřící		412
z toho	církev římskokatolická	383
	církev českosl. husitská	6
	českokobratrská církev evangel.	1
	pravoslavná církev	0
	Nábož. společn. Svědk. Jehovovi	0
Bez vyznání		260
Nezjištěné vyznání		54

Tab. 11 - Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity (2001) ²

Obyvatelstvo celkem			726
Ekonomicky aktivní celkem			368
v tom	zaměstnaní		338
	z toho	pracuj. důchodci	11
		ženy na mat. dov.	13
	nezaměstnaní		30
Ekonomicky neaktivní celkem			357
z toho	nepracuj. důchodci		176
	žáci, studenti, učni		111
Osoby s nezjišť. ekonom. aktivitou			1

Tab. 12 - Ekonomicky aktivní podle odvětví (2001) ²

Obyvatelstvo celkem		726
Ekonomicky a tivní celkem		368
z toho podle odvětví	Zemědělství, lesnictví	19
	průmysl	126
	stavebnictví	28
	obchod,opravy vozidel	39
	doprava, pošty a telekomunikace	33
	veřejná správa	27
	školy, zdravot., veter. a soc. činn.	24

Tab. 13 - Vyjíždějící do zaměstnání a škol (2001) ²

Vyjíždějící do zaměstnání		308
z toho	v rámci obce	25
	v rámci okresu	225
	v rámci kraje	32
	do jiného kraje	13
vyjíždějící do zam. denně mimo obec		238
Žáci vyjíždějící denně mimo obec		82

Tab. 14 - Počty domácností podle typu domácnosti (2001) ²

Bytové domácnosti		238
v tom	s 1 HD	202
	se 2+ HD	36
Hospodařící domácnosti		279
v tom	s 1 CD	272
	se 2+ CD	7
Cenzové domácnosti		286
v tom	úplné rodiny	176
	z toho se závisl. dětmi	74
	neúplné rodiny	27
	z toho se závisl. dětmi	14
	nerodinné domácnosti	9
	domácnosti jednotlivců	74

Tab. 15 - Domovní fond (2001) ²

Domy úhrnem			232
z toho domy obydlené			204
z úhrnu obydlených domů	rodinné domy		203
	bytové domy		0
	domy podle vlastnictví	soukromých osob	195
		obce, státu	3
		SBD	4
	domy postavené	do 1919	12
		1920-1945	36
		1946-1980	104
		1981-2001	50

Tab. 16 - Domy podle počtu podlaží a technického vybavení (2001) ²

Domy úhrnem		204
z toho podle podlaží	1-2	203
	3-4	0
	5+	0
počet domů vybavených	přípojkou na kanalizační síť	81
	vodovodem	200
	plynem	158
	ústředním topením	153

Tab. 17 - Bytový fond (2001) ²

Byty úhrnem			268
v tom	byty obydlené		238
	z toho	v rodin. domech	237
		v bytov. domech	0
	byty neobydlené v obydl. domech		2
	byty neobydlené v neobydl. domech		28
	z toho podle důvodu	obydl. přechodně	4
		slouží k rekreaci	4

Tab. 18 - Obydlené byty podle právního důvodu užívání a velikosti bytu (2001) ²

Obydlené byty úhrnem		238
z toho podle právního důvodu užívání	ve vlastním domě	205
	v osobním vlastnictví	0
	nájemní	5
	člena bytového družstva	4
z úhrnu podle počtu obytných místností	1 místnost	13
	2 místnosti	57
	3 místnosti	82
	4 místnosti	55
	5+ místností	29

Tab. 19 - Technické vybavení bytů a ukazatele úrovně bydlení (2001) ²

Obydlené byty úhrnem		238
byty podle vybavení	plyn v bytě	182
	vodovod v bytě	233
	vlastní splachov. záchod	224
	vlastní koupelna, sprchový kout	232
	ústřední topení	162
	etážové topení	33
průměrný počet	osob na byt	3,05
	osob na obytnou místnost 8+m ²	0,96
	obytné plochy na byt	60,97
	obytné plochy na osobu	19,82
	obytných místn. na byt	3,2

17. Environmentální podmínky

Krajina širšího regionu je tvořena z velké části zemědělsky využívanými rovinami Pomoraví s výraznou koncentrací osídlení a průmyslu, historickými lokalitami a několika zachovanými lokalitami lužních lesů. Na území regionu se vyskytují tři krajinné typy. Od řeky Moravy na východ je to středomoravská niva s intenzivně využívanou zemědělskou půdou a s rozsáhlými komplexy lužních lesů. Na západ od řeky Moravy je to pahorkatina Haná, také využívaná zemědělsky, je však pestřejší díky terénní členitosti, má větší podíl trvalých travních porostů a lesů a má relativně četné chráněné lesní i lesostepní biotopy. Na jihu pak zasahují do regionu Chřiby, výrazné, převážně lesnaté pohoří s řídkým osídlením.

Z geomorfologického hlediska náleží nívní plochy středního toku Moravy včetně území Pravčic do vněkkarpatské sníženiny, která leží mezi Západními Karpatami a Krušnohorskou-jesenickou soustavou.

Vlastní území celého katastru obce je rovinaté a téměř postrádá prvky původních ekotopů. Největší část území je intenzivně využívána jako orná zemědělská půda, jižní okraj zastavěné části pak tvoří poměrně rozsáhlé výrobní plochy, kde dominuje nová solární elektrárna (ještě nevidovaná v mapových podkladech ani v následující tabulce).

Z hlediska krajiny mají význam vodní plochy a vodní toky. Rybník Hliník, řeka Rusava, Kostecký potok a potok Roštěnka. Místní ÚSES je zpracován v rámci platného územního plánu, a to na úrovni lokálního i regionálního územního systému ekologické stability. Jeden biokoridor se stávajícím základem prochází podél toku Rusavy, kde se nachází oboustranný břehový porost, další biokoridor jde podél Kosteckého potoka od severu na jih k řece

Rusavě, ten je však v současné době přerušen v místě křížení výstavby rychlostní silnice R55. Část dalšího biokoridoru se nachází podél potoku Roštěnka, který lemují vzrostlé stromy a břehový porost. Jediné fungující biocentrum se nachází na severu katastrálního území Pravčice. Ve stávajícím územním plánu byla vymezena tři chybějící lokální biocentra a pro zvýšení ekologické stability území doporučena realizace vymezených prvků ÚSES.

Tab. 20 - Druhy pozemků (31.12.2009) ¹

Celková výměra pozemku (ha)	700
Celková výměra pozemku (ha)	611
Zahrady (ha)	23
Ovocné sady (ha)	6
Trvalé travní porosty (ha)	4
Zemědělská půda (ha)	643
Lesní půda (ha)	3
Vodní plochy (ha)	8
Zastavěné plochy (ha)	14
Ostatní plochy (ha)	31

Na katastrálním území obce Pravčice se nachází tři významné krajinné prvky ze zákona – rybník Hliník, les na severu území a les vedle hřbitova, který je významným plošným interakčním prvkem nutným k zachování. V části tohoto lesa byla v minulosti skládka hlušiny, zeminy a stavebního odpadu, proto je místo uvedeno v Národní inventarizaci kontaminovaných míst, průběžná kontrolní měření však dokazují, že riziko nehrozí. V lokalitě se nenachází žádný významný krajinný prvek registrovaný a nenachází se zde ani výhradní ložiska nerostných surovin.

V roce 1997 došlo v k.ú. obce Pravčice při povodních k pravobřežnímu i levobřežnímu rozlivu řeky Rusavy při soutoku s Roštěnkou. V rámci protipovodňových opatření byl navržen v jižní části k.ú. obce Pravčice suchý polder. S výstavbou rychlostní silnice R49 severně od obce se objevuje další nebezpečí záplav ze severu, kvůli změnám vsakovacích a odtokových podmínek měněného území.

18. Urbanistická struktura

Historické podmínky

Obec Pravčice se nachází v centrální části oblasti Pomoraví osídlené již od pravěku. Celý katastr obce lze proto charakterizovat jako území archeologického zájmu, v lokalitě je velký počet registrovaných archeologických lokalit. Při stavbě místní prodejny v letech 1973 - 1974 zde byly totiž objeveny lužické žárové hroby, které patří do mladší doby bronzové. Na hranici mezi katastry obce Pravčice a města Hulína byly nalezeny v roce 2007 zbytky římského krátkodobého (pochodového) tábora, který je vzácným nálezem v této oblasti. Jednoznačným důkazem římské proveniencí na území katastrálního území obce Pravčice je nález předsunutého příkopu - titulu.

První písemná zmínka o obci je z roku 1261, kdy 25. května daroval král Přemysl Otakar II. olomouckému biskupovi Brunonovi ze Schauenburku za věrné služby Újezd Hulský a dědiny Praweziz, Nemeziz a Altendorf (Pravčice, Němčice a Stará Ves). Tyto dědiny se připomínají také v biskupově závěti z roku 1267.

Významným byl pro obec svobodný mlýn, který se připomíná již v letech 1320 - 1325. V roce 1594 si poddaní z Pravčic stěžovali, že jim zadržováním vody vzniká škoda. V roce 1654 jednal biskupský administrátor s mlynářem, aby mlýn prodal panství kroměřížskému, ale k dohodě nedošlo. V první polovině 18. století držel mlýn Mikuláš Czukr. V roce 1750 se mlýna ujal jeho syn František Czukr, po jeho smrti v roce 1787 mlýn připadl na syna Jana. Czukrové drželi mlýn až do konce 19. století, kdy byl prodán arcibiskupovi Theodoru Kohnovi, aby byl spojen se statkem arcibiskupským. V roce 2003 byl objekt mlýna z velké části odstraněn a zbytek mlýnského náhonu zasypán. V areálu mlýna zbyly pouze stáje, seník a obytná část hlavní budovy. Základní kámen mlýna byl ponechán a uložen při vstupu do jezdeckého areálu, který se zde nyní nachází. Poblíž lze dohledat i staré mlýnské kameny z objektu mlýna prapůvodního, v minulosti zničeného požárem.

Velké škody zanechala v obci třicetiletá válka v letech 1618-1648, kdy v obci zůstala pouze třetina obyvatel. V období po třicetileté válce, v roce 1665, propukl v obci druhý velký požár, při němž shořelo 19 selských stavení. V obci byla v té době veliká bída.

První škola v Pravčicích vznikla již roku 1789 v malinké chaloupce o jediné světnici. V roce 1806 zřídila obec školní budovu z obecní pastoušky u kapličky sv. Anny na Žabárně. V roce 1866 byla postavena patrová škola na návsi (dnešní budova obecního úřadu Pravčice), která byla v roce 1881 rozšířena na dvoutřídní. V roce 1898 byla budova opravena.

Nová škola byla postavena v roce 1928 vedle kostela a svému účelu slouží do dnešních dnů. Se stavbou stávající školy bylo započato 11. července 1927 a na jaře 1928 byla stavba dokončena. V roce 1944 byla v obci zřízena i škola mateřská. V roce 1977 byla Základní devítiletá škola v Pravčicích uzavřena. V objektu školy zůstala však škola mateřská se třemi třídami. Do Mateřské školy v Pravčicích dojížděly rovněž děti ze sousedního Hulína. V roce 1992 byla základní škola v obci obnovena.

V dobách, kdy ještě Pravčice neměly kostel, nacházela se při západní části uliční návsi kaple sv. Anny, která byla v roce 1924 zbořena. Obraz svaté Rodiny, který se v ní nacházel, byl následně umístěn v kostele sv. Floriána a v roce 1999 zrestaurován. Uprostřed návsi se nacházela zvonice se sochou svatého Floriána. Byla postavena z nepálených cihel a postupem času hrozilo její zřícení, a proto byla rozebrána. Socha svatého Floriána je nyní umístěna nad vchodem do kostela. V roce 1899 bylo založeno Kostelní družstvo pro stavbu kostela. Začít stavět se mělo už v roce 1914 - osloven byl kroměřížský architekt R. Sprindrich, plány však zhatila 1. světová válka. Kostel měl být ve srovnání s tím současným prostornější a slohově bohatší.

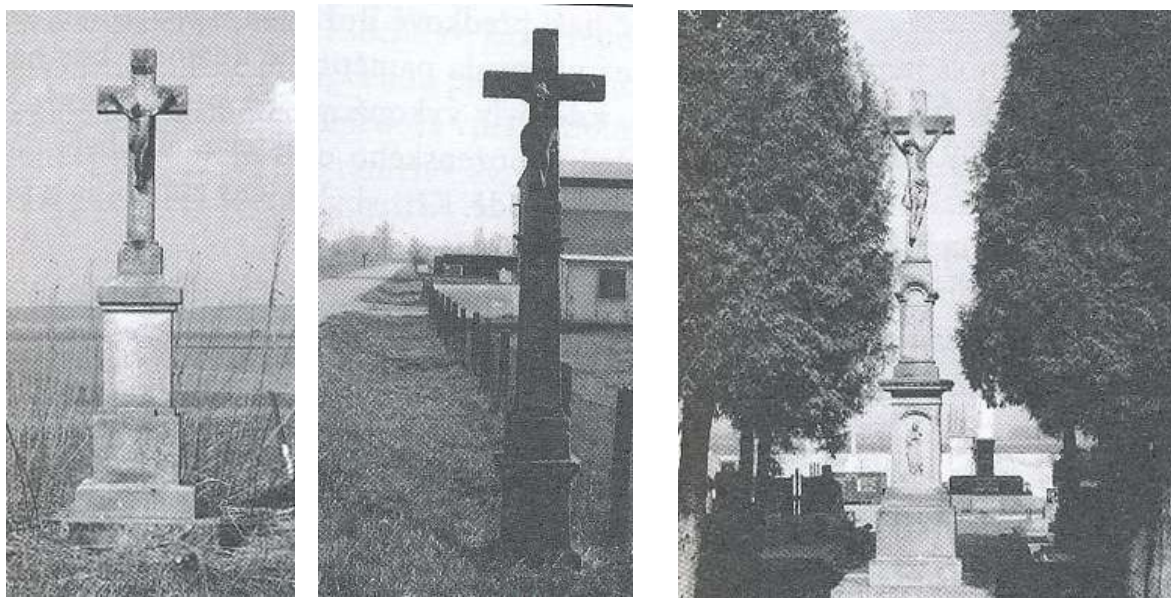
Po 1. světové válce se stavělo podle plánů Ing. M. Matušky. Základní kámen nynějšího kostela byl položen 15. srpna 1924. Dnes je kostel hodnocen jako architektonicky cenná stavba.

Obr. 1: náves se zvonicí se sochou svatého Floriána⁶

V Pravčicích je pouze jeden objekt památkově chráněný jako nemovitá kulturní památka, který je zapsán do státního seznamu nemovitých památek – kříž u silnice k Třeběticím. Kříž pochází z roku 1747 a nachází se u silnice při areálu firmy Pravčická, a.s. Výškové osazení kříže, které působí vůči výšce komunikace dosti utopeně a samotná poloha u výrobního areálu Pravčická a.s. není příliš důstojná pro nemovitou kulturní památku. Umístění objektu ale údajně vychází z toho, že na tomto místě byl pochován nějaký vojenský velitel.

V katastrálním území Pravčic se vyskytuje řada dalších drobných objektů sakrální architektury s kulturně-historickými hodnotami jako kříže, boží muka a sochy svatých.

Obr. 2, 3, 4: příklady drobných objektů sakrální architektury⁶

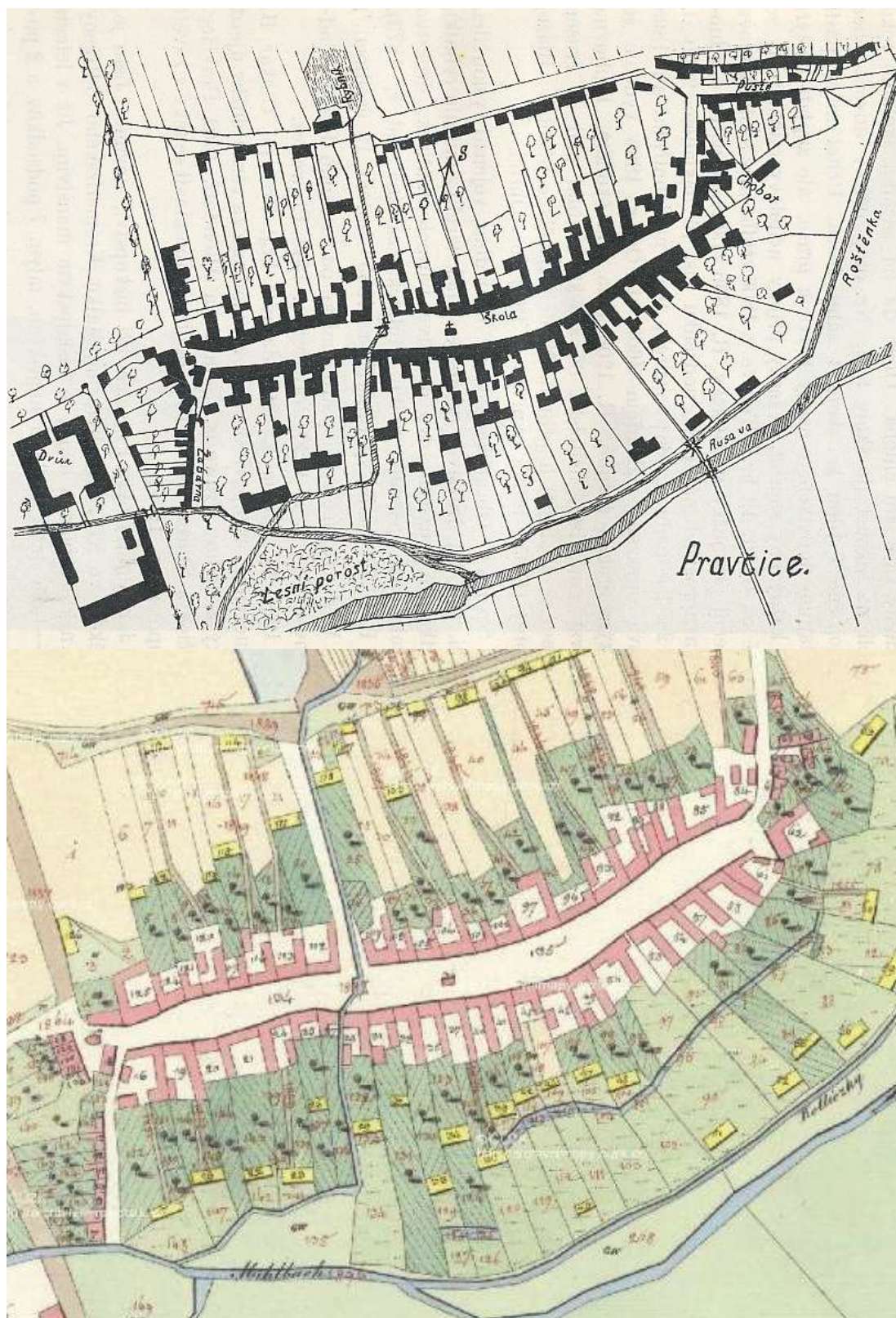
Zajímavé jsou i některé objekty lidové architektury, které jsou dokladem původní hanácké architektury, jsou však dnes ale ve velmi špatném stavu.

Obr. 5, 6: příklady objektů místní hodnotné architektury

Jako nejstarší část osídlení obce Pravčice byl kolem návsi vytvořen zajímavý urbanisticky cenný soubor domů. Urbanisticky hodnotný byl i soubor staveb statku se dvorem jihovýchodně od návsi, do dnešní doby se ale jen dochovala půdorysná stopa, jednotlivé objekty byly přestavěny na objekty výrobní a komerční.

⁶ Vlastivěda Moravská

Obr. 7, 8: historické mapy ⁷

⁷ Obr. 7: Vlastivěda Moravská. Obr. 8: *Císařské povinné otisky map stabilního katastru* [online]. 1830 [cit. 2011-02-08]. MapServer - Císařské otisky. Dostupné z WWW: <http://archivnimapy.cuzk.cz/cio/data/ciom/2404-1/2404-1-005_index.html>.

Uspořádání území obce

Převážná část území obce je využívána jako zemědělská orná půda - cca 87 %¹. Celistvost katastru naruší připravovaná rychlostí komunikace R49, která protne území Pravčic ve východo-západním směru. Vlastní urbanizované sídlo leží v cípu této výhledové komunikace R49 a dokončované R55. Zastavěné území obce tvoří přibližně 2% z celkové výměry, zahrady sady nebo trvalé travní porosty 5 %, vodní plochy 1 %, komunikace a ostatní plochy 5%¹.

Zastavěné území obce reprezentuje poměrně kompaktní struktura domů uspořádaných kolem několika ulic, a to jak ve směru východ-západ, tak sever-jih, severně od říčky Rusavy. Zahrady původních zemědělských usedlostí i nových rodinných domů jsou otočené do extravilánu a vytvářejí příjemný zelený prstenec oddělující vesnici od monotónních, rovinatých zemědělských polí. Jižním směrem za říčku Rusavu vybíhají pouze novodobé soubory výrobního charakteru - areál někdejšího zemědělského družstva a novostavba solární elektrárny, které takto nepříliš šťastně vyvářejí pohledový rámec příjezdu do obce z hlavní silnice (II/432).

Celkový ráz - obraz - vesnice, charakterizují tři převládající typy urbanistické struktury. Vlastní jádro, nejstarší část obce, tvoří zachová typická hanácká „ulicovka“ - ulice rozšířená do podélné návsi, kterou vymezují průčelí někdejších zemědělských usedlostí - většinou na původní parcelaci a s původní typologií a tvaroslovím - řadové domy s obytným přízemím a ještě často zachovalou „výškou“, orientované hřebenem střechy souběžně s návší. Venkovské domy této oblasti bývaly hliněné, a tedy omítnuté, proto trochu netypicky, ale ne nepatřícně, působí místní zajímavé specifikum - několik stavení vyzděných z režných pálených cihel. Historická část obce je z urbanistického i architektonického hlediska nejcennější a podaří-li se ji bez výraznějších přestaveb zachovat, mohla by být i nezanedbatelným ekonomickým potenciálem budoucího udržitelného rozvoje obce.

Výraznou část vesnice tvoří již méně zajímavá novodobá výstavba řadových nebo soliterních rodinných domků, typická pro periferie většiny našich obcí.

Nezanedbatelnou část území zaujímají výrobní areály s podélnými nízkými staveními, která většinou svými proporcemi ani měřítkem nenarušují obraz vesnice. Vcelku příznivě, přestože se nezachovaly původní domy, působí také dvůr u křižovatky při vjezdu do historické části obce. Hůře se jeví areál bývalého zemědělského družstva a zejména rozlehlé pole solárních panelů na jihu obce.

Kromě těchto typologicky homogenních územích se v obci vyskytuje několik solitérů - např. příznivě působící škola, sokolovna či kostel nebo naopak nevhodný objekt prodejny Jednoty.

Úpravu vyžaduje, ve smyslu přiblížení se standardnímu veřejnému prostranství, křižovatka před kostelem a sousedními veřejnými objekty.

19. Veřejná infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Obec je kvalitně provázána s širším územím regionálním komunikačním systémem. Situace se ještě zlepší s dobudováním rozestavěných okolních rychlostních komunikací. Silnice II. třídy č. 432 procházející jižní částí katastru Pravčic, se připojuje na významnou trasu vedoucí

celým Pomoravím – silnici I/55 Břeclav-Otrokovice-Přerov. Obec bude silnicí II.tř č. 432 napojena na rychlostní silnici R55, která je nyní ve výstavbě na západním okraji katastru Pravčic. Mezi Hulínem a Pravčicemi bude R55 vyústěna na dálniční tah D1 ve směru do Brna. Na dálnici D1 bude výhledově na území katastru připojena i rychlostní silnice R49 ze směru od Zlína.

Na silnici II. třídy č. 432 se na okraji vesnice napojují silnice III. třídy č. 4322 a č. 4324, které se kříží v Pravčicích před sokolovnou. Silnice 4322 pak vede dál směrem na Němčice. vyústění silnice č. 4324 na silnic II. třídy do Hulína není toho času z důvodu realizace R55 funkční.

Místní komunikace charakteru obslužných komunikací nebo komunikací se smíšeným provozem (funk. tř. D1) navazují na hlavní silniční síť a tvoří funkční systém dostatečně obsluhující stávající objekty zastavěného území. V rámci výstavby R55 dojde k úpravě pěší trasy směrem do Hulína.

Dopravní systém doplňují nezpevněné účelové komunikace, polními cestami, umožňující obsluhu zemědělské půdy i obecnou prostupnost krajinou.

Hromadná autobusová doprava zajišťuje dobrou dostupnost Holešova jako centra mikroregionu Holešovsko a středisek státní správy - Hulína, Kroměříže i Zlína.

Obcí prochází regionální turistická a cykloturistická trasa Hulín – Holešov. Trasa vede ve směru od Hulína po silnici III. třídy č. 4324 a východním směrem do Holešova po zpevněné účelové komunikaci.

Technická infrastruktura

Co se týká zásobování obce vodou, Pravčice nemají veřejný vodovod, je zde vybudováno několik obecních studní, které zásobují přilehlé objekty a slouží také k požárnímu zabezpečení obce. Většina objektů bytové výstavby a občanské vybavenosti je zásobována vodou z vlastních studní. Také výrobní objekty jsou zásobovány vodou z vlastních zdrojů. Kvalita studniční vody často neodpovídá vyhlášce 376/2000 Sb. Ve smyslu „Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje“ lze výhledově uvažovat s napojením na rozvodnou vodovodní síť města Hulína. K tomu by bylo žádoucí zpracovat studii či projektovou dokumentaci. Územní plán (červenec 2002) navrhuje zásobování obce pitnou vodou dle „Programu rozvoje vodovodů a kanalizací okresu Kroměříž“.

V současné době jsou Pravčice odkanalizovány jednotnou kanalizací DN300, DN 400, DN 500 a DN 600, která je vyústěna třemi výusti do Rusavy a jednou výustí do Roštěnky. Kanalizace je v celkem dobrém technickém stavu. Je na ni napojeno cca 80% obyvatel. Nová zástavba má vybudovány bezodtokové jímky na vyvážení, příp. domovní čistírny odpadních vod. Centrální čištění odpadních vod v obci není vybudováno. Platný územní plán obce a „Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje“ uvažuje s páteřním kanalizačním sběračem po pravém břehu Rusavy, z kterého by byly odpadní vody výtlakem napojeny do stávající městské kanalizaci a ČOV v Hulíně. Alternativou je napojení do nové samostatné místní ČOV pod obcí, případně také svoz z bezodtokových jímek. Rozhodnutí vyžaduje podrobnější technicko-ekonomické posouzení.

Obytné objekty i objekty občanské vybavenosti obce jsou zásobovány plynem. V obci je vybudována STL plynovodní síť.

Trasa VVN se dotýká jen okrajových částí katastrálního území obce. Obec je zásobována el. Energií z venkovního vedení VN. Pro transformaci el. Energie VN/NN slouží v obci celkem 4 transformační stanice. Distribuční síť jsou vesměs stožárové.

Občanské vybavení

Plochy občanského vybavení mají charakter komerčních, výrobních, výrobních zemědělských se zaměřením na chov koní a rekreačních zařízení. V obci je obecní úřad, škola (1. stupeň ZŠ + MŠ), kostel, hřbitov, požární zbrojnice, sokolovna s navazujícím parčíkem, veřejná knihovna, fotbalové hřiště, dětské hřiště. Další základní služby jsou zajišťovány privátními podnikatelskými subjekty, většinou živnostníky, v obci je evidováno 71 podnikatelských subjektů věnujících se obchodu a službám¹.

Veřejná prostranství

Hlavní veřejné prostranství tvoří původní historická náves, která je prostorově i funkčně stabilizovaná. Další významnou plochou veřejného prostranství je plocha před školou a kostelem, dnes spíše jen dopravní křižovatka, která se jeví jako nové centrum obce, nedosahuje však takových kvalit a zasloužila by si úpravu.

20. Souhrnné požadavky a předpoklady rozvoje obce

Hlavním cílem územního plánu ve smyslu požadavků obce je **vytvoření podmínek pro zdravější život a kvalitnější bydlení na vesnici.**

Dílčí cíle územního rozvoje:

1. udržovat a rozvíjet identitu obce jako hanácké vesnice,
2. vytipovat nové plochy pro bydlení úměrného rozsahu,
3. umožnit rozvoj občanského vybavení, sportu a drobných služeb uspokojujících požadavky místních obyvatel,
4. zastavit nárůst ploch průmyslové výroby,
5. doplnit plochy zeleně, která by posílila možnosti rekreace, vytvořila funkční systém ÚSES, posílila retenční schopnost území, rámovala zastavěné území obce a odstínila plochy průmyslové výroby,
6. vytvořit územní předpoklady pro vybudování obecního vodovodu a kanalizace,
7. vytvořit územní předpoklady pro ochranu zastavěného území proti povodním,
8. vytvořit územní předpoklady pro ochranu obytného území před negativními vlivy z dopravy a výroby.

Územní rozvoj Pravčic je omezen hranicí zátopy řeky Rusavy, hranicemi ochranných pásem lesa, hřbitova, výrobních areálů a ČOV, dálkového produktovodu, vedení VVN, novými rychlostními komunikacemi a v neposlední řadě také zemědělskou půdou, která je na velké části území v nejvyšší třídě ochrany.

Západně od obce je v současné době dokončována rychlostní silnice R55, která představuje pro obec hlukovou zátěž. Toto ohrožení by mělo být dle stávajícího územního plánu eliminováno umístěním protihlukové stěny podél komunikace. Silnice R55 také přerušuje stávající lokální biokoridor, v rámci územního plánu by měla být v této části řešena nová trasa biokoridoru.

Záplavy v oblasti kolem řeky Rusavy by mohly být vyřešeny vybudováním suchých poldrů v oblasti tratí Čachna a Biskupice, které jsou navrženy ve stávajícím územním plánu a jsou také součástí navrhovaných protipovodňových opatření v rámci probíhajících komplexních pozemkových úprav. V případě, že by došlo k jejich realizaci, stalo by se toto území nezastavitelné a tudíž nevhodné pro budoucí rozvoj výroby (plochy 9, 10).

Kromě nebezpečí záplav v oblasti řeky Rusavy se objevilo i nebezpečí povodní ze severu. Severní část katastrálního území obce Pravčice se směrem k obci mírně svažuje, výstavba rychlostní silnice R55 a terénní úpravy související s přípravou R 49 pravděpodobně změnily odtokové poměry, a v roce 2010 byla obec ohrožena zátopou právě z této strany. Je zřejmé, že nová silnice R49 může po ukončení celkovou výslednou situací ještě dále změnit, bylo by proto vhodné před zpracováním územního plánu toto nebezpečí posoudit. Nabízí se možnost, že by vlastní těleso komunikace bylo realizováno tak, aby sehrálo roli manipulačního objektu na potocích Roštěnka a Kostelecký potok.

V rámci obce bylo na základě průzkumů a požadavků obce vymezeno několik potenciálních rozvojových ploch - námětů k prověření:

Plocha č. 1 – Území potenciální asanace.

Jedná se o plochu mezi řekou Rusavou a víceúčelovou sportovní plochou pro konání hasičských závodů. Na ploše 1,1 ha se v současné době nachází tři opuštěné zdevastované objekty.

Plocha č. 2 – Území potenciální rekultivace.

Místo je uvedeno v Národní inventarizaci kontaminovaných míst. Je zde bývalá skládka hlušiny, zeminy a stavebního odpadu. Do r. 1920 zde probíhala těžba cihlářských hlín, poté se prohlubeň zavázela odpadem z obce, skládka legalizována r. 1992. Zhodnocení celkového rizika dle prováděného monitoringu - riziko nehrozí. Celková rozloha skládky (vynětí z lesního půdního fondu) je cca 7,2 ha.

Provedením sanace a rekultivace této skládky odpadu budou moci být pozemky dotčené skládkou navraceny přírodě jako krajinotvorný prvek. Po ozelenění a výsadbě dřevin zde bude vytvořeno biocentrum s vhodným zapojením do stávající krajiny.

Na plochu byl zpracován projekt sanace a rekultivace skládky inertních materiálů Pravčice (viz podklad č. 12).

Plocha č. 3 – Příležitost pro plochy bydlení a smíšeného využití (záměr dle stávajícího územního plánu jako výhled po r. 2015). Celková rozloha plochy je cca 5,9ha.

Předpokladem pro rozvoj plochy je vybudování nové místní komunikace. Z konzultací a průzkumu na místě vyplynula i potřeba pěšího průchodu mezi Předním újezdem a Novou ulicí.

Plocha č. 4 - Příležitost pro plochy bydlení a smíšeného využití. Celková rozloha plochy je cca 3,9ha.

Plocha č. 5 - Příležitost pro plochy bydlení a smíšeného využití (záměr dle stávajícího územního plánu jako návrh do r. 2015). Celková rozloha plochy je cca 0,9ha.

Plocha č. 6 - Příležitost pro doplnění plochy smíšeného využití. Celková rozloha plochy je cca 1,8ha.

Část této plochy je zahrnuta do návrhu změny 1 územního plánu a na části se již staví. Záměrem, který vyplynul z konzultace, je umožnění na zahradách domů výstavbu objektů souvisejících s bydlením (garáže, zahradní domky, apod....).

Plocha č.7 – Příležitost pro čističku odpadních vod. (záměr dle stávajícího územního plánu jako návrh do r. 2015). Celková rozloha plochy je cca 0,3ha.

Plocha č.8 – Příležitost pro plochy výroby a skladování (záměr dle stávajícího územního plánu jako návrh do r. 2015). Celková rozloha plochy je cca 10,1ha.

Plocha č.9 a 10 - Příležitost pro plochy výroby a skladování. Celková rozloha plochy je cca 10,7ha (plocha č. 10 cca 9,8ha).

Území má předpoklady k umístění ploch výroby a skladování kvůli dobré dopravní infrastruktuře. Ve stávajícím územním plánu je ale v této oblasti navrženo vybudování území zátopy suchých poldrů. Kromě toho posilování výrobních ploch v obci není obyvateli Pravčic preferováno.

Další potenciální plochy změn a opatření vyplynou z návrhu komplexních pozemkových úprav (toho času jsou rozpracované) - úprava katastrální hranice v západní části obce v souvislosti s realizací rychlostní komunikace R55, doplnění ploch zeleně, protipovodňové příkopy a polní meze, doplnění systému účelových komunikací. Ve výkrese č. 3 jsou vyznačeny nejdůležitější z těchto staveb a opatření dle podkladů poskytnutých zpracovatelem KPÚ (9).